

Урок по литература

за пети клас

Изготвил:

/Елеонора Велева- учител по БЕЛ/
при СОУ „Св. княз Борис I”
с. Старцево общ. Златоград
обл. Смолян

Тема на урока:

"Златната мома"

приказка за несправедливостта, изпитанията, възмездието

/бесарабска народна приказка/

Вид на урока: за нови знания

Времетраене: два учебни часа

Цели на урока:

1. Образователна цел:

- Запознаване на учениците с приказка от фолклора на бесарабските българи, в която доброто и справедливостта побеждават;
- Съпоставяне на приказката с подобна приказка от българския фолклор чрез онагледяване с презентация.

2. Развиваща цел:

- На този етап от интелектуалното си развитие и литературното си обучение е необходимо учениците да вникнат в същността на конфликта в текста;
- Така те ще съумеят да се ориентират и в системата от нравствени норми в родовата общност.

3. Възпитателна цел:

- учебната работа трябва задължително да разкрие същността на нравственото послание, залегнало в приказката.

Ход на урока:

Темата на урока е предварително записана на дъската от учителя. Тя е предназначена за два учебни часа. В началото на първия учебен час учителят обяснява на учениците къде се намира Бесарабия и че в нея и до ден днешен живеят българи, които са запазили обичаите и традициите на своите деди, напуснали пределите на родината си в търсене на по-добър живот. Тези бесарабски българи помнят и тачат фолклора на предците си и доказателство за това е приказката „Златната мома“.

Първи учебен час:

1. Преди да бъде прочетена приказката от учителя и учениците да се запознаят със съдържанието ѝ се поставя предварителна задача- въпрос-
Кои са причините, които нарушават хармонията в света на златното момиче?
2. Приказката се прочита от учителя.
3. След отговора на поставения въпрос, който учениците дават, се оформят основните сюжетни моменти в приказката.
4. Прави се план на приказката, по който ще се работи втория учебен час, и се записва на дъската. Предложенията за формулиране на точките по плана се изискват от учениците, като се избира най- правилният вариант.

План на основните сюжетни моменти:

1. Отношението на мащехата към завареното /мъжовото /момиче.
2. Трите изпитания.
 - Срещата с ябълката.
 - Срещата с геранчето.
 - Срещата със собата.
3. Срещата със стопанката в гората.
4. Наградата за момичето.
5. Завръщането на златната мома у дома.
6. Изпращането на мащеховото момиче по пътя към изпитанията.
7. Отказът на момичето да помогне и провалянето пред изпитанията.
8. Наказанието.
9. Черното момиче се завръща вкъщи.

Втори учебен час:

1. Вече разбрахме от съдържанието на приказката, че който прави добро, получава награда, а който прави зло, получава наказание за него. Героите са мащехата, бащата и двете момичета, които имат свой индивидуален характер.
2. Сега ще разгледаме най-напред образа на мащехата.
 - Каква според вас е жената в приказката?
 - Какъв характер има тя и как го проявява спрямо:
 1. мъжа си;
 2. собствената си дъщеря;

3. заварената дъщеря;

3. Каква е ролята на бащата в приказката?

4. Какви черти от характера притежава неговото момиче?

Докажете с примери от приказката.

- при срещата с трите изпитания;
- при срещата със стопанката в гората;

5. Защо момичето е възнаградено?

6. А какви черти от характера притежава момичето на мащехата? То защо не успява да преодолее изпитанията?

7. Справедливо ли е това, което се случва на завареното и на доведеното момиче като последица от собственото им поведение? Защо?

8. Кой герои бихте определили като положителни и кои като отрицателни? Защо?

9. Каква е поуката от историите на двете момичета? А дали мащехата е наказана? Какво мислите?

10. В приказката ябълката, геранчето и собата говорят-също както животни и птици от вече познати ви приказки. Как се нарича този художествен похват?

11. А кои са вълшебните моменти в приказката „Златната мома”? Как ги определите като такива?

12. От всичко казано дотук разбрахме, че справедливостта и доброто винаги възтържествуват, когато човек носи добро сърце и състрадателност.

А този, който е зъл и лош, злото винаги го преследва. Интересното е, че в тази приказка огледалният образ на доброто е злото. Сюжетното действие се повтаря сякаш два пъти.

И двете момичета извървяват един и същи път, за да достигнат до два различни края и да получат според даденото от тях.

Подобна приказка има и в нашия фолклор и тя се нарича „Златното момиче“.

Прави се обобщение-ДОБРОТО се възнагражда, а ЗЛОТО се наказва навсякъде по света.

За домашна работа учителят предлага на учениците да си изберат един момент от приказката и да се опитат да го нарисуват.